

Sygn. akt I C 677/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: aplikant aplikacji sędziowskiej P. K.

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej ul. (...) w Ł.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od K. S. na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...) w Ł. kwotę 4.817 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu;
3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz r. pr. G. F. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sygn. akt I C 677/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 lipca 2016 roku K. S. wystąpił przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej ul. (...) w Ł. o zapłatę kwoty 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty w związku z negatywnymi następstwami upadku na schodach klatki schodowej w obrębie nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. w dniu 28 sierpnia 2014 roku. Jednocześnie powód wniósł o ustalenie odpowiedzialności pozwanej za dalsze skutki zdarzenia mogące wystąpić w przyszłości oraz przyznanie pełnomocnikowi kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały pokryte ani w całości, ani w części.

(pozew k.2 – 7)

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 grudnia 2016 roku Wspólnota Mieszkaniowa ul. (...) w Ł. wniosła o oddalenie powództwa oraz przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwana zanegowała zasadę swojej odpowiedzialności podnosząc, że nie zostało wykazane żadne zwinione działanie lub zaniechanie z jej strony w zakresie obowiązków utrzymania nieruchomości w należyтым stanie.

(odpowieź na pozew k.36 – 39)

W toku rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku pełnomocnik powoda wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu K. S. oświadczając, że nie zostały one pokryte ani w całości, ani w części.

(protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku k.156)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 28 sierpnia 2014 roku ok. godz. 15:00 K. S. poruszał się po schodach klatki schodowej w obrębie budynku położonego przy ulicy (...) w Ł. w kierunku z góry na dół. Mężczyzna zataczał się, a równowagę próbował utrzymać przy wykorzystaniu poręczy. Schodząc z poziomu drugiego piętra K. S. stracił kontrolę nad swym ciałem i upadł uderzając o powierzchnię schodów, przy czym jego głowa znalazła się w odległości około dwóch stopni schodów od półpiętra.

Całe zdarzenie obserwowała A. T., która w tym samym czasie wychodziła ze swego mieszkania numer (...) (II piętro). Sposób poruszania się mężczyzny rodził jej uzasadnione obawy, że może dojść do nieszczęśliwego wypadku, który ostatecznie nastąpił. Po samym upadku kobieta pomogła K. S. wyjąć stopę, która znalazła się między szczeblami balustrady poręczy oraz usiąść, a nadto wezwała pogotowie ratunkowe. Mężczyzna skarżył się na silny ból, przy czym jego mowa przypominała bełkotanie. A. T. wyczuwała od K. S. silną woń alkoholu, która wskazywała na spożycie większej ilości alkoholu, przy czym wysokoprocentowego. Kobieta widziała również, jak podczas upadku z kieszeni ubioru mężczyzny wypadła butelka wódki o pojemności 250ml, w której znajdowało się ok. $\frac{3}{4}$ jej zawartości.

(dowód z przesłuchania U. B. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:45:26-00:49:02 k.73 w zw. z k.155, zeznania A. T. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:57:17-01:18:36 k.73-75, zaświadczenie (...) k.10)

Przybyli na miejsce zdarzenia ratownicy medyczni przetransportowali K. S. do szpitala im. Wojskowej Akademii Medycznej w Ł.. Udzielając pierwszej pomocy w obrębie klatki schodowej uzyskali od mężczyzny informację o spożytej tego dnia ilości alkoholu – około 250g wódki, przy czym w ich ocenie wartość ta była zaniżona wobec stanu w jakim znajdował się poszkodowany.

(zeznania A. T. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 01:03:07-01:05:41 k.74, zaświadczenie (...) k.10)

K. S. trafił do szpitala z rozpoznaniem urazu kończyny górnej prawej oraz stanu utraty przytomności po upadku. W wykonanym badaniu tomografii komputerowej głowy nie uwidoczniło się zmian o charakterze ogniskowym w strukturach mózgowia ani cech krwawienia śródczaszkowego. Układ komorowy i zewnątrzmozgowe przestrzenie nie wykazywały cech modelowania i ucisku, nie były też przemieszczone. Kości czaszki nie nosiły widocznych zmian urazowych oraz innych zmian patologicznych.

(wynik badania k.19)

K. S. nie został ostatecznie hospitalizowany i powrócił pieszo o własnych siłach do domu. Następnego dnia zwrócił się o pomoc do swej byłej żony, która zawiozła go do szpitala. Na podstawie przeprowadzonych badań zdiagnozowano u mężczyzny złamanie szyjki kości ramiennej i nasady dalszej kości promieniowej po prawej stronie. Ostatecznie wykonano repozycję złamania nasady dalszej kości promieniowej i zastosowano opatrunek gipsowy typu D.. K. S. został zwolniony do domu z zaleceniami wykonania kontroli radiologicznej w poradni ortopedycznej w przeciągu 5 – 7 dni, utrzymywania opatrunku gipsowego oraz stosowanie leku K. dwa razy dziennie.

(dowód z przesłuchania K. S. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 14:35-18:18 k.71 w zw. z k.155, karta informacyjna leczenia szpitalnego k.20)

Po zdjęciu opatrunku gipsowego K. S. zgłosił się do szpitala na skutek skierowania przez poradnię ortopedyczną. Wykonane w dniu 3 października 2014 roku badanie RTG stawu barkowego potwierdziło oprócz zdiagnozowanych wcześniej złamań – inne mononeuropatie kończyny górnej oraz porażenie spłotu ramiennego po prawej stronie. Mężczyzna otrzymał zalecenia stosowania temblaka, usprawniania stawu łokciowego oraz kontynuowania leczenia w poradni neurologicznej.

(karta informacyjna pobytu na izbie przyjęć k.21)

Od dnia 16 października 2014 roku do dnia 22 października 2014 roku K. S. przebywał na Oddziale Neurologicznym III Szpitala Miejskiego im. dr K. J. w Ł.. W związku z wykonanymi badaniami RTG oraz elektromiografii rozpoznano uszkodzenia prawego nerwu pośrodkowego na wysokości ramienia oraz zespół (...). Mężczyzna otrzymał skierowanie do oddziału rehabilitacji neurologicznej, gdzie przebywał w okresie od dnia 30 października 2014 roku do dnia 24 listopada 2014 roku. W trakcie rehabilitacji zdiagnozowano u niego dodatkowo niedowład kończyny górnej prawej. Wraz z wypisem K. S. otrzymał zalecenia wykonywania ćwiczeń wyuczonych w oddziale oraz dalszego leczenia w poradniach ortopedycznej i rehabilitacji.

(karta informacyjna k.22-23, karta informacyjna konsultacji k.24-25, karta informacyjna k.26-27)

W okresach od dnia 8 stycznia 2015 roku do dnia 6 lutego 2015 roku, od dnia 4 maja 2015 roku do dnia 3 czerwca 2015 roku, od dnia 7 stycznia 2016 roku do dnia 3 lutego 2016 roku oraz od dnia 3 listopada 2017 roku do dnia 23 listopada 2017 roku K. S. odbywał rehabilitację w (...) w Ł. oraz C. M. Polska. Najbliższy turnus rehabilitacyjny dla K. S. wyznaczony został na czerwiec 2018 roku.

(dokumentacja medyczna k.11-18, 148-150)

W dniu 16 listopada 2016 roku u K. S. rozpoznano zespół cieśni nadgarstka prawego w związku z czym został on zakwalifikowany do zabiegu operacyjnego, którego termin wyznaczono na dzień 21 lutego 2018 roku.

(karta informacyjna pobytu na izbie przyjęć k.152)

K. S. nadal ma ograniczone ruchy barku oraz osłabienie ścisku w dłoni prawej ręki. Do chwili obecnej uskarża się także na bóle prawej ręki.

(dowód z przesłuchania K. S. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:26:09-00:28:10 k.72 w zw. z k.155, zeznania E. S. protokół rozprawy z dnia 13 czerwca 2017 roku 00:15:45-00:26:13 k.85, zeznania B. S. protokół rozprawy z dnia 13 czerwca 2017 roku 00:05:05-00:15:45 k.84)

K. S. nie pamięta okoliczności wypadku, następujących po nim zdarzeń ani przyczyny znalezienia się na klatce schodowej nieruchomości przy ul. (...) w Ł., gdzie nigdy nie mieszkał i nie był uprzednio widziany.

(dowód z przesłuchania K. S. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:25:01-00:35:53 k.72 w zw. z k. 155, dowód z przesłuchania U. B. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:42:29 – 00:43:18 k.72 w zw. z k.155, zeznania świadka A. T. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:57:17 – 00:59:36 k.74 – 75, karta informacyjna leczenia szpitalnego k.20)

K. S. nie należy do osób stroniących od alkoholu. W trakcie zamieszkiwania w budynku przy ul. (...) często spożywał alkohol, przeważnie w postaci tańszych win, przy czym co do zasady w swoim mieszkaniu.

(zeznania E. K. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 01:31:09-01:34:02 k.76)

W dniu zdarzenia nawierzchnia schodów w miejscu upadku K. S. była sucha, nie zawierała żadnych ubytków, ani nie była wyszlizgana.

(zeznania A. T. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 01:05:41-01:08:03 k.74)

Wspólnota Mieszkaniowa (...) przy ul. (...) w Ł. dokonuje corocznych przeglądów budowlanych budynku oraz raz na 5 lat przeglądów szczegółowych. Od czasu remontu klatki schodowej w 2008 lub 2009 roku, nie sformułowano żadnych zaleceń jakichkolwiek napraw w tym zakresie. Bieżącą konserwacją klatki schodowej zajmuje się profesjonalna administracja wynajęta przez Wspólnotę Mieszkaniową. Schody w obrębie klatki schodowej pokryte są lastryko, a

ich czyszczenie (mycie) przeprowadzana jest jedynie wczesnym rankiem. Stan techniczny klatki schodowej podczas przeglądu dokonanego w październiku 2014 roku określony został jako zadowolający.

(dowód z przesłuchania U. B. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 00:44:18-00:52:06 k.72-73 w zw. z k. 155, przegląd okresowy roczny z października 2014 roku k.60, protokół przeglądu budynku k.43-44)

Bieg schodowym w budynku przy ul. (...) w Ł. na odcinku pomiędzy pierwszym a drugim piętrem w dniu 28 sierpnia 2014 roku gwarantował bezpieczne z niego korzystanie przez mieszkańców, był w dobrym stanie technicznym i nie stwarzał zagrożenia podczas ich użytkowania.

Schody pokryte są lastrykiem czyli sztucznym kamieniem otrzymywanym z mieszanki cementu, wody i kruszywa, która charakteryzuje się małą ścieralnością i dużą chropowatością. Minimalna nierówność pozioma stopni spowodowana jest wieloletnim ścieraniem butami osób korzystających z klatki schodowej, przy czym bez wpływu na możliwość spowodowania poślizgnięcia się i upadku.

W miejscu, w którym doszło do upadku K. S. nie stwierdza się ubytków lub uszkodzonych stopni. Zauważalny odprysk najniższego stopnia przy półpiętrze pozostawał bez wpływu na możliwość poślizgnięcia.

(opinia biegłego z zakresu budownictwa k.116-121, pisemna opinia uzupełniająca k.135-138)

Po upływie około roku od upadku K. S. zgłosił się do A. T., aby uzyskać dokładne informacje o okolicznościach zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2014 roku. Mężczyzna kilkakrotnie dopytywał u kogo był tamtego dnia i dlaczego znalazł się na terenie budynku, w którym nie mieszka. A. T. każdorazowo wskazywała, że nie posiada informacji kiedy i z kim spożywał alkohol. Po jednej z kolejnych wizyt tego typu, która miała miejsce w późnych godzinach wieczornych, kobieta poinformowała K. S., że zawiadomi Policję, jeżeli mężczyzna nie przestanie jej nachodzić.

(zeznania A. T. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku 01:08:03-01:13:16 k.74)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w toku procesu, w szczególności zeznań świadka A. T., dokumentów przedłożonych przez strony, w tym obrazujących historię leczenia powoda, a także opinii biegłego z zakresu budownictwa.

Złożone w toku niniejszego procesu ekspertyzy, w tym podstawowa i uzupełniająca pozostawały spójne, logiczne, wewnątrznie niesprzeczne oraz wyczerpująco odpowiadały na zakresloną tezę dowodową. Jednocześnie w ramach uzupełniającej opinii pisemnej, biegły szczegółowo odniósł się do wszystkich zarzutów formułowanych przez stronę powodową, która nie negowała już jej ostatecznych konkluzji. Uwzględniając treść złożonych ekspertyz, wiedzę specjalną biegłego z zakresu powierzonej mu dziedziny, a także wieloletnie doświadczenie w przygotowywaniu opinii na potrzeby postępowań sądowych o zbliżonej tematyce, nie ujawniły się żadne okoliczności deprecjonujące ich walor dowodowy dla potrzeb rozstrzygnięcia.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że Sąd odmówił wiary depozycjom K. S. dotyczącym stanu jego trzeźwości w chwili zdarzenia. Za całkowicie niewiarygodne uznać należy, iż krytycznego dnia wypił on tylko jedną puszkę piwa po śniadaniu. Teza ta stoi w sprzeczności nie tylko z informacją udzieloną przez powoda ratownikom medycznym w trakcie czynności pierwszej pomocy (spożycie 250 g wódki) oraz faktem posiadaniem przez niego w chwili zdarzenia napoczętej butelki wódki, ale również konsekwentnymi i wiarygodnymi zeznaniami świadka A. T., która opisała szczegółowo stan powoda (wyraźna woń wysokoprocentowego alkoholu, bełkotanie) i sposób jego poruszania (zataczanie, utrzymywanie równowagi przy użyciu poręczy, co zobrazowała w toku rozprawy k.73 – 74). W toku przeprowadzonego postępowania dowodowego nie ujawniły się żadne okoliczności podważające wiarygodność złożonej przez świadka relacji. A. T. uprzedzona o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań przedstawiła obiektywny obraz przebiegu wypadków, które należało uznać za zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Nie sposób również przyjąć, aby jej depozycje były ukierunkowane na świadome postawienie powoda w

niekorzystnym świetle. Nadto nie pozostaje ona związana z żadną stroną procesu, albowiem zajmował lokal mieszkalny numer (...) na podstawie umowy zawartej nie ze Wspólnotą Mieszkaniową, lecz Gminą Ł., jako współwłaścicielem nieruchomości przy ul. (...) (vide dowód z przesłuchania U. B. k.72).

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu neurologii, ortopedii oraz psychologii. Przeprowadzenie tych czynności skutkowałoby nieuzasadnionym wydłużeniem samego postępowania, ale również generowaniem zbędnych kosztów sądowych. Jednocześnie konieczność wykorzystania tych środków dowodowych zaistniałaby jedynie w przypadku uprzedniego udowodnienia zasady odpowiedzialności pozwanej, co ostatecznie nie nastąpiło.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

Podstawa faktyczna zgłoszonych przez K. S. roszczeń obejmowała twierdzenia dotyczące obrażeń doznanych w związku z upadkiem na nieutrzymywanej w należyty sposób nawierzchni schodów, położonych w budynku przy ul. (...) w Ł..

Tak sformułowane roszczenie należało ocenić przez pryzmat odpowiedzialności deliktowej uregulowanej w treści art. 415 k.c., której przesłankami pozostaje zawinione zachowanie strony pozwanej, sama szkoda oraz istniejący między nimi adekwatny związek przyczynowy. Samo źródło odpowiedzialności pozwanej utożsamiane było zaś z zaniechaniem utrzymania klatki schodowej we właściwym stanie technicznym.

Stosownie do treści art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. z 2017 roku poz. 1332 t.j.) właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2, do których należy utrzymywanie obiektu w należytym stanie technicznym. Zarząd wspólnoty mieszkaniowej w sposób bezsprzeczny był zaś zarządcą obiektu budowlanego, na terenie którego doszło do wypadku, jako zobowiązany z mocy ustawy do administrowania wspólną nieruchomością (art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. z 2015 roku poz. 1892 t.j.) To na nim ciążył zatem obowiązek utrzymania w należytym stanie części wspólnych nieruchomości.

Samo odwołanie się do treści powyższych norm nie jest jednak wystarczające do przypisania odpowiedzialności pozwanej. Kwestia ta musi być bowiem poprzedzona udowodnieniem dwojakiego rodzaju okoliczności, a mianowicie faktycznego zaniechania utrzymania konkretnej części schodów we właściwym stanie technicznym oraz upadku powoda na ich powierzchni na skutek zaniedbania ze strony zarządcy obiektu budowlanego w rozumieniu adekwatnego związku przyczynowego (art. 361 k.c.).

O ile fakt zaistnienia samego zdarzenia w dniu 28 sierpnia 2014 roku (upadek na klatce schodowej) nie budzi większych wątpliwości, o tyle nie zostały wykazane pozostałe przesłanki odpowiedzialności deliktowej.

Po pierwsze, jak ustalono w toku niniejszego postępowania nawierzchnia schodów, po których poruszał się K. S. krytycznego dnia, znajdowała się w dobrym stanie technicznym, gwarantowała bezpieczne korzystanie przez mieszkańców i nie stwarzała zagrożenia podczas ich użytkowania. W toku okresowych kontroli budynku nie zgłaszano także konieczności dokonania żadnych napraw w zakresie tej części wspólnej budynku. Nie sposób zatem uznać, że strona pozwana uchybiła w jakikolwiek sposób obowiązkowi utrzymania w należytym stanie technicznym obiektu budowlanego, jakim jest nieruchomość przy ul. (...) w Ł.. Wykluczyć należy także możliwość, iż nawierzchnia w dniu zdarzenia była śliska. Do upadku doszło bowiem w godzinach popołudniowych (ok.15:00), ewentualne mycie klatek schodowych, jak wynika z depozycji U. B., a także z zasad doświadczenia życiowego, odbywa się natomiast wczesnym rankiem. Również naoczny świadek zdarzenia (A. T.) potwierdziła, że na schodach, w chwili upadku powoda, nie znajdowała się żadna ciecz. Okoliczności te prowadziły do konkluzji, że zarządca obiektu budowlanego nie naruszył ciężących na nim obowiązków utrzymania budynku w należytym stanie technicznym. Po stronie Wspólnoty

Mieszkaniowej przy ul. (...) w Ł. nie sposób dopatrzeć się zatem jakiegokolwiek uchybienia, a tym bardziej o charakterze zawinionym.

Po drugie, w świetle wyników postępowania dowodowego, to nie stan schodów, lecz samego powoda był wyłączną przyczyną jego upadku, a w konsekwencji, doznanych obrażeń. K. S., poruszając się po przedmiotowej klatce schodowej był pod wpływem alkoholu, zataczał się oraz przytrzymywał poręczy, aby utrzymać równowagę. W takich okolicznościach możliwość utraty panowania nad swym ciałem, a w szczególności upadku nie jawi się jako fakt trudny do zaakceptowania w świetle zasad logicznego rozumowania. W konsekwencji trudno podważyć ustalony ostatecznie przebieg wydarzeń, zgodnie z którym K. S. przewrócił się krytycznego dnia wyłącznie z własnej winy z uwagi na stan, w jakim się znajdował. Ewentualne próby łączenia zaistniałego skutku ze stanem technicznym nieruchomości pozostają całkowicie nieuprawnione.

Jedynie na marginesie należy odnotować, że powód nie pamiętał i nawet w długim okresie czasu po upadku nie przypomniał sobie jego okoliczności ani nawet powodu, dla którego znalazł się na przedmiotowej nieruchomości. Powyższego nie sposób zrzucić na karb doznanego urazu, bowiem pomimo wykonania licznych badań, w tym tomografii komputerowej głowy, u K. S. nie rozpoznano żadnych urazów tej części ciała mogących powodować zaburzenia pamięci. Jedynym racjonalnym uzasadnieniem braku możliwości odtworzenia przebiegu wypadków pozostaje stan silnego odurzenia alkoholowego, co potwierdza zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności brak jakiegokolwiek związku (...) z nieruchomością przy ul. (...), niemożność racjonalnego uzasadnienia obecności w tym budynku spornego dnia, a także wielokrotne próby ustalenia powodów i przyczyn zaistniałego zdarzenia u A. T..

Biorąc pod uwagę treść powyższych rozważań Sąd uznał, że nie została wykazana podstawowa przesłanka odpowiedzialności deliktowej tzn. zawinione zachowanie strony pozwanej, z którym związana miałaby być jej odpowiedzialność. Wyłączną winę za stanowiące podstawę faktyczną powództwa zdarzenie ponosi bowiem sam powód. W konsekwencji powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.p.c.). Skoro powód przegrał proces w całości to winien zwrócić pozwanej uzasadnione koszty celowej obrony swych praw. Wspólnota Mieszkaniowa ul. (...) w Ł. poniosła łączne koszty w wysokości 4.817 złotych (4.800 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego – § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu sprzed 26 października 2016 roku [Dz.U. z 2015 r. poz.1800] oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa) i w takiej też kwocie zostały one zasądzone na jej rzecz od K. S..

Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania normy art. 102 k.p.c., zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych można zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Jak wskazuje się w orzecznictwie oparcie rozstrzygnięcia o kosztach procesu na jednej z uzupełniających zasad orzekania o kosztach, powinno być poprzedzone stwierdzeniem, że sytuacja zaistniała w sprawie wskazuje na celowość wyłączenia normy ogólnej, podyktowanego przewidzianymi w nich względami. Możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążenia jej w ogóle tymi kosztami, uzależniona jest, stosownie do art. 102 k.p.c., od wyłonienia się w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, wskazujących, że ponoszenie kosztów pozostawało w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Należą do nich okoliczności związane z przebiegiem sprawy - charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem - sytuacja majątkowa i życiowa strony. Ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który powinien dokonać jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r. V CZ 124/12, Lex nr 1341727).

W niniejszej sprawie po stronie powoda nie występuje omawiany szczególnie uzasadniony wypadek. Niewątpliwie sytuacja majątkowa i życiowa K. S. jest trudna, co znalazło swoje odzwierciedlenie w postanowieniu o zwolnieniu go od

kosztów sądowych w całości. Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, że samo skorzystanie z dobrodziejstwa zwolnienia od kosztów sądowych nie prowadzi do automatycznego braku obowiązku zwrotu kosztów procesu na rzecz przeciwnika procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego : z dnia 11 lutego 2010 roku, I CZ 112/09, Lex nr 564753; z dnia 26 stycznia 2007 roku, V CSK 292/06, Lex nr 232807; z dnia 23 sierpnia 2012 roku, II CZ 93/12, Lex nr 1219500; z dnia 5 lipca 2012 roku, IV CZ 42/12, Lex nr 1228597; z dnia 23 maja 2012 roku, III CZ 25/12, Lex nr 1214589; z dnia 13 grudnia 2012 roku, IV CZ 142/12, Lex nr 1288746).

Okoliczności związane ze zgłoszonym przez powoda roszczeniem sprawiają, że odstąpienie od obciążania go kosztami procesu, a tym samym pozbawienie strony przeciwnej możliwości odzyskania wydatków poniesionych dla celowej obrony swych praw, byłoby sprzeczne z elementarnym poczuciem sprawiedliwości. K. S., już w chwili wytoczenia powództwa, nie mógł bowiem posiadać w jakimkolwiek stopniu racjonalnie uzasadnionego subiektywnego przekonania o zasadności swojego roszczenia. Podczas licznych rozmów z A. T., w których próbował on dowiedzieć się o okolicznościach wypadku, był wielokrotnie informowany przez naoczego świadka zdarzenia o jego przebiegu. Nawet zatem jeśli nie pamiętał krytycznego dnia przed tymi rozmowami, dowiedział się z nich, iż był w stanie upojenia alkoholowego i to nim spowodowany był upadek. Dysponował również zaświadczeniem ze stacji ratownictwa medycznego, w którym wprost wskazano informację o spożytej ilości alkoholu. Co więcej, odwiedzając A. T., mógł naocznie przekonać się o stanie technicznym klatki schodowej, na której doszło do zdarzenia i stwierdzić brak widocznych zaniedbań technicznych w jej utrzymaniu. Nie posiadał on żadnych podstaw, aby winą za swój wypadek obarczać stronę pozwaną. Wykracza również poza ramy niniejszego postępowania ocena motywów, jakie kierowały K. S. w związku z zainicjowaniem procesu, niemniej jednak powód jako osoba dorosła i doświadczona życiowo, był w stanie we własnym zakresie, w szczególności na podstawie danych posiadanych od A. T., ocenić szanse powodzenia swoich żądań.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej K. S. z urzędu Sąd orzekł na podstawie art. § 8 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016, poz. 1713). Wysokość tych kosztów została określona na kwotę 2.952 złotych (2.400 złotych + podatek od towarów i usług).